

Değerli Velilerimiz,

Sizlerin de bildiği gibi ilköğretim kademesinde kazanılan davranışlar çocuklarımızın hayatında kalıcı davranışlar haline döneceklerdir. Her anlamda ilköğretim dönemi öğrencilerimizin hayatında önemli yer tutmaktadır. Sorumluluk bilinci ve öz disiplin bu dönemde edinilen önemli karakteristik özelliklerden bazılarıdır. Bu becerilerin kazanılması için de ödevler önemli bir fırsattır.

Çocukların okulda öğrendiklerini geliştirmeye ve egzersiz yaparak pekiştirmeye ihtiyaçları vardır. Aksi halde öğrenilenler kısa sürede unutulacak ve kalıcı olmayacaktır. Ödevler sayesinde öğrenciler düşünme becerilerini geliştirmekte ve özgün çalışmalar gerçekleştirme fırsatı bulmaktalar.

Çocuklar açısından baktığımızda aslında ders çalışmak, ödev yapmak anlamsız gelebilir çünkü içeriği kendileri belirlemiyorlar. Neden ödev yaptıklarını anlayamaz ve kaçmak için çeşitli yollar deneyebilirler. Çocukların bir türlü ödevle başlayamaması, ödevlerden kaçmak için bahaneler sunması, ödevleri unutmaları, yorulduğunu diyerek ağlamaları çoğumuzun alışık olduğu durumlar olabilir.

Ders çalışma ve ödev yapma konusunda en az öğrenciler kadar anne babalar da sıkıntı yaşayabilmektedirler. Burada önemli olan çocuğa eve geldiğinde ödev yapmanın onun sorumluluğu olduğu bilincini öğretmeye çalışmaktır.

Ödevin öğrencilerin sorumluluğunda olduğunu düşündüğümüzde, veliler olarak kendimize sormamız gereken soru “Şu ana kadar çocuğumun yaşına uygun sorumlulukları verdim mi?” olmalı. Eğer daha önce çocuğunuzun yaşına uygun sorumluluklar verilmediyse, ilköğretim döneminde de ödev konusunda zorluklar yaşanması olağan bir durumdur.

Çocuğunuzun ödevlerini düzenli bir şekilde yapabilmesi için size düşen rehberlik görevini üstlenmektir. Ödevi yapan kişi olma ya da ödevi aranızda çatışma haline getiren durumlardan kaçınmanız gerekmektedir.

Peki, çocuğunuza ödev yapma alışkanlığını nasıl kazandırabilirsiniz?

İlk olarak yapmanız gereken şey rahat bir ortam sağlamaktır. Okuldan eve geldiği zaman dinlenmesi, yemek yemesi ve sizinle sohbet edebilmesi için ona fırsat tanıyın. Öğrencinin ödevi bir kerede bitirmesi için baskı uygulamayın çünkü bu yaş dönemindeki öğrencilerin dikkat süreleri bizim düşündüğümüzden daha kısadır. Bu yüzden belli aralıklarla çok uzun bir süre olmamak şartı ile ödev ara vermesini sağlayın. Önemli olan çocuğunuzun ders çalışırken keyif alması, bu yüzden ödev konusunda baskı yapmayın; yönlendirici olun.

Ders çalıştırma alışkanlığı kazandırmak için kullanabileceğiniz bir yöntem:

1. Aşama: Psikolojik Direnci Kırma

Bu aşamada, çocuğunuza neden ödev yapması gerektiğini iyice anlatın. Daha sonra ikna olduğunu düşündüğünüzde günde ne kadar süre ödev yapabileceğini sorun. Diyelim ki yarım saat demiş olsun. Siz ona yarım saat değil 15 dakika çalışabileceğini söyleyin. “ Sen yarım saat dedin ama ben 15 dakika çalışmanı istiyorum çünkü şu an önemli olan senin bu ders çalışma alışkanlığını kazanmak için çaba gösteriyor olman.” gibi bir açıklama yaparak uygulamanın başlangıç noktasını çocuğun fark etmesini sağlayabilirsiniz.

2. Aşama: Belirlenen süreyi her gün çalışmayı sağlama

Bu aşamada çocuğunuzun alışkanlığı edinebilmesi için her gün belirlenen saat kadar oturup ödev yapıyor olması gerekmektedir. Bunun için “Belirlediğimiz süre ile ilgili bazı kurallarımız var. İlk kuralımız, belirlediğimiz bu çalışma süresini her gün tekrarlayacağız.” açıklamasını yaparak düzeni kurun.

3. Aşama: Çalışma ortamı için düzenin oturtulması

İkinci kuralımızın konusu hangi ortamda ders çalışabileceğini anlatmak olmalı. “Belirlediğimiz süreyi odamızda ve çalışma masamızda tamamlıyoruz. Televizyon karşısında, yatarak, uzanarak yapılan çalışmalar bizim öğrenmemizi engeller.” açıklamasını yapabilirsiniz.

4. Aşama: Otokontrolü sağlama

Çocuğunuzun belirlenen sürenin altına düşmemesini sağlayın. Üçüncü kural olarak “Belirlenen sürenin altına düşmemeni istiyorum. Ödevin bitmiş olsa bile o süre dolana kadar kitap okuyabilir ya da ödevlerini bir kez daha kontrol edebilirsiniz.” açıklamasını yapabilirsiniz.

5. Aşama: Motivasyonu artırma

Son adımda motivasyonu geliştirici hamleyi yapmak oldukça önemli. Çocuğunuza belirlenen sürenin üstüne çıkmakta serbest olduğunu söyleyin. “Eğer istersen 15 dakika bittikten sonra çalışmaya devam edebilirsin.” açıklamasını yapın. Çoğu zaman çocuklar farkında olmadan belirlenen sürenin üzerine çıktıklarında bununla gurur duyacaklar ve başarılı olma inancını edinmiş olacaklar.

Bilinmesi gereken nokta, temel alışkanlıkların ve yeni davranışların kazandırılması için yaklaşık olarak 21 gün gerekmektedir. Bu nedenle, çocukların ödev yapmayı alışkanlık haline getirebilmeleri için 2-3 hafta bu düzene değiştirmeden düzenli olarak devam etmeniz gerekmektedir. Böylece, çocuğun beyninde ders çalışma alışkanlığı belirginleşmiş ve kalıcılığı sağlanmış olacaktır.

Uygulama süresi sonunda çocuğunuz ile tekrar konuşarak sürenin uzatılmasını sağlayabilirsiniz. Süreç bu şekilde adım adım ilerleyerek ideal süre elde edilene kadar devam ettirilmelidir.

Ebeveynlerin dikkat etmesi gerekenler:

- Bağımsız çalışmasını beklerken çocuğun ne yapması gerektiğini anladığından emin olun.
- Hangi yöntemlerle daha iyi öğrendiğini anlamaya çalışın.
- Kontrol ederken önce doğru yaptıklarından başlayın. Daha sonra hata olan bölümleri gösterip tekrar bakması gerektiğini hatırlatın.
- Başarısını takdir edin.
- Çocukların, ödevlerini istediklerini elde etmek için kullanmasına izin vermeyin.
- Ödev yapma alışkanlığı edinme sabır ve zaman ister. Bu yüzden kendinize ve çocuğunuza bu konuda zaman tanıyın.

Sevil ÜNAL DOĞAN
Psikolojik Danışma ve Rehberlik